

Asia: VN/20544/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta laiksi perusopetuslain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Onko teillä lausuttavaa esityksen 22 pykälään koskien oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointia?

-

Onko teillä lausuttavaa esityksen 22 a pykälään koskien oppilaan arvioinnista ja opinnoissa etenemisestä päättämistä?

-

Onko teillä lausuttavaa esityksen 22 b pykälään koskien todistuksia?

-

Onko teillä muita huomioita esitykseen?

Hallituksen esityksen luvussa 4 kuvataan uudistuksen keskeisiä vaikutuksia. Esitys edistää entisestään yhdenvertaisempaa arviointia antaen selkeämpiä määritelmiä osaamisesta myös lain tasolla. Se tukee myös lastensuojelun sijaishuollossa asuvan lapsen sivistyksellisiä oikeuksia.

Sijoitetuilla lapsilla on tutkitusti muita suurempi riski koulunkäynnin vaikeuksiin, kouluikäymättömyyteen, heikompiin arvosanoihin, mielenhyvinvoinnin haasteisiin ja syrjäytymiseen. Lastensuojelun sijaishuollossa asuvan lapsen koulupolku on usein rikkonainen. Kesken lukuvuotta koulua vaihtavien oppilaiden opetuksen lähtökohta määräytyy aiempien suoritusmerkintöjen ja opettajilta saatujen suullisten lisätietojen perusteella. Tiedot ovat usein puutteellisia.

On välttämätöntä tehdä tämä oppilasryhmä ja heidän erityiset tarpeensa näkyväksi. Ettei käy niin että tuen puuttuessa he vain jäävät väliinputoajiksi, jotka ei koskaan saavuta päättötodistusta vastaavaa osaamista itsestään riippumattomista syistä.

On kannatettavaa, että kaikille pyritään takaamaan jonkinlainen osaaminen ja osaamistaso peruskoulun päättyessä. Lastensuojelun sijaishuollossa asuvien oppilaiden kohdalla arviointiin liittyen on tärkeää kiinnittää huomiota seuraaviin asioihin:

- Miten huomioidaan sijaishuollossa asuvien oppilaiden tuen tarve sekä osaamisvaje, joka heillä on muodostunut rikkonaisen koulupolun (muutot sijaishuoltopaikkoihin) vuoksi?
- Miten varmistetaan riittävä oppimisen tuki, neurosensitiivinen ja traumainformoitu oppimisympäristö?
- Millä keinoin tämä osaamistakuu saavutetaan sijaishuollossa asuvien oppilaiden kanssa?

Osaamistakuu on yhdenvertaisuutta ja tasapuolisuutta vaaliva tavoite. Tähän erilaiset oppijat tarvitsevat riittävää oppimisen tukea, monikanavaista opetusta, eriyttävää oppimateriaalia, monipuolisia osaamisen osoittamistapoja, kohtaamista, vaihtoehtoisia opetuksen järjestämistapoja.

Mitä selkeämmät yhdenvertaiset arviointikriteerit pystytään luomaan valtakunnallisesti, sitä tasapuolisemmin oppilaiden arviointi toteutuu. Arvioinnin pohjana tulee olla täsmälliset tavoitteet ja sisällöt oppiaineissa ja opintokokonaisuuksissa, joiden tulisi olla opetuksen ydin. Toivottavasti nämä muodostuvat jatko-opintojen kannalta merkittävimmistä aiheista kunkin oppiaineen kohdalla.

Ketola Jari
Pesäpuu ry